

Luonto- ja
ympäristökoulukoulu-
toiminta kuntien
ympäristötyön tukena

Johanna Sunikka

Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto

Luontokunnat-verkoston
aamukahvivilaisuus 10.3.2026

MISSIONMME

Yhdessä toimien kohti vahvaa luontoyhteyttä ja aktiivista ympäristökansalaisuutta

Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto ry

- 40 vuotta luontokoulutoimintaa Suomessa!
- Luonto- ja ympäristökoulupäivät lapsi- ja nuorisoryhmille: 200 000 vuosittain
- Yli 50 LYKE-sertifioitua toimipistettä
- Koulutuksia ja opetusmateriaalia opettajille

www.luontokoulut.fi

- 200 000 käyntiä / vuosi
- Yli 2 500 materiaalia
- 250 teemareppua
- 300 julkaisijatahoa

www.mappa.fi

- Ympäristökasvatuksen ja ulkona oppimisen suur tapahtuma, joka 3. vuosi
- 400 – 500 osallistujaa
- Ihan villinä 9.-11.6.2026 Tampereella!

www.ulosutout.fi

+ *Luontotiedon välittäjä tutkijoilta kasvattajille ja lapsille ja nuorille*

Mistä on luontokoulut tehty? - KATSO VIDEO!

www.luontokoulut.fi

LYKE-VERKOSTO

Luonto- ja ympäristökoulutoiminnan tavoitteena on tukea lasten ja nuorten ympäristösuhteen vahvistamista ja ekologisesti kestävää tulevaisuutta .

LYKE-toimipisteet tarjoavat:

- Luonto- ja ympäristökoulupäiviä tai opetustuokioita
- Koulutuksia opettajille ja kasvattajille
- Opetusmateriaaleja ja toimintamalleja kestävän elämäntavan edistämiseen päiväkodeissa ja kouluissa
- Laajan asiantuntijaverkoston opettajan työn avuksi

<https://mappa.fi/verkostot/lyke-verkosto/>

LYKE-toiminnan pohjana tutkittu tieto

- Ohjelmat pohjautuvat opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmiin
- Ohjelmat toteuttavat kestävän kehityksen kasvatuksen kansainvälisiä ja kansallisia tavoitteita, mm. Agenda 2030 ja EU:n kestävyysosaamisen GreenComp tavoitteet
- Tutkittu tieto luontokasvatuksesta ja ympäristökasvatuksesta
- **Ulkona oppimisella on monia tutkitusti todettuja vaikutuksia:**
 - keskittyminen ja huomiokyky paranevat
 - pitkäjänteisyys ja sinnikkyys vahvistuvat
 - stressi vähenee
 - luontoaltistus tukee terveyttä ja hyvinvointia, vähentää allergioita ja infektioita
 - yhteistyötaidot ja fyysiset taidot vahvistuvat ja liikkuminen lisääntyy
 - Luontoyhteys vahvistuu -> vahvempi välittäminen ympäristöstä myös tulevaisuudessa!

Suomen Luontopaneelilta vahva tuki LYKE-toiminnalle

”Lisätään ihmisten ymmärrystä luonnon monimuotoisuudesta ja sen merkityksestä elämälle, luonnon köyhtymisen juurisyyistä ja luonnon muutosten kulttuuris-ekologisista kytköksistä. Tuetaan esimerkiksi Luonto- ja ympäristökoulujen verkoston (LYKE) ja ympäristökasvatuksen materiaalipankki Mappan toimintaa, jotka voivat edistää näitä tavoitteita kansallisesti paikallisten toimijoiden kautta. Paikkaperustaista oppimista tulee tukea vaikuttavana yhteisöllisen ympäristökansalaisuuden muotona”

Muita poliittisia suosituksia ja sitoumuksia luontokoulutoiminnan tueksi:

- Luonnonsuojelulaki (9/2023) ”viranomaisten on työssään edistettävä ympäristökasvatusta sekä kansalaisten ympäristötietoisuutta luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi”
- Suomen Dasgupta maaraportti (YM) sekä Kansallinen luonnon virkistyskäytön strategia 2030 (VN) tunnistavat luontokoulutoiminnan tärkeäksi luontoyhteyden ja luontotaitojen vahvistajaksi.
- Kuntatasolla: Kaupunkien luontositoumus (2025) ja Luontoviisaat kunnat -verkosto (2023) nostavat myös kasvatuksen, koulutuksen ja tiedon lisäämisen keinoiksi pysäyttää luontokato ja vahvistaa luonnon monimuotoisuutta.

LYKE-toiminta on sijoitus tulevaisuuteen!

Luontokoulutoiminta edistää kuntien tärkeitä tavoitteita:

- opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmien oppimistavoitteet
- ilmasto-, kestävyys- ja luontotavoitteet
- terveyteen, hyvinvointiin ja liikuntaan liittyvät tavoitteet

”kukoistava lähiluonto on keskeinen kansalaisten terveyttä ja hyvinvointia tukeva resurssi”, Luontoviisaat kunnat

-> Luontokoulu on kustannustehokas tapa kasvattaa ympäristötietoisia ja osaavia kuntalaisia. **Arvovalinta kestävän tulevaisuuden edistämiseksi!**

Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto LYKE-toiminnan tukena: LYKE-sertifikaatti, kehittäminen, laatu ja vaikuttavuus, täydennyskoulutukset, opetusmateriaalien yhteiskehittäminen, valtakunnallinen vaikuttamistyö

ULOS → UT → OUT

ULOS-UT-OUT 9.-11.6.2026

Suomen suurin ulkona oppimisen tapahtuma

Mikä on MAPPA.fi?

- Suomen suurin luonto-, ympäristö- ja kestävyyskasvatuksen kaikille avoin hakupalvelu ja jakamislusta
- Materiaalit, palvelut, tapahtumat, koulutukset, toimijat ja verkostot ja hankkeiden tuotokset yhdessä osoitteessa
- Työkaluja opetuksen suunnitteluun: mm. teemareput, MOK-työkalu, omat suosikit, ops:n tavoitteet
- Luonto-observatorio: Luontoretikoneet
- Kestävyyden tiekartta & GreenComp
- Ylläpitää Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto, rahoittaa OKM

Luonto-observatorio

lisää osaamista luonnon
monimuotoisuudesta opetus-,
kasvatus- ja nuorisoalalle

*Omasta luontohavainnosta luonnon
ymmärtämiseen
– tie ympäristökansalaiseksi!*

MAPPA.fi

LUONNONTILA

**TEE HAVAINTOJA
LUONNOSSA**

Kirjaa ylös / apunasi:
iNaturalist
Muuttolintujen kevät
Järvi-meriwiki
Laji.fi

**Omat
havainnot
tutkijoille**

**LUONTORETKIKONE
TUO TIETOA**

Hae oman alueesi lajisto
täällä! Opi lajien
yhteyksistä toisiinsa
ja ympäristö-
muutoksiin.

**Tutkimus-
tieto
oppilaille**

**MITÄ SUOMEN
LUONNOLLE KUULUU?**
Pysähtyykö luontokato?
Luonnontila.fi
kokoaa tiedon
elinympäristöjen
tilasta.

Kysy lisää, ota yhteyttä!

Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto ry

luontokoulut.fi

ulosutout.fi

mappa.fi

#lykeverkosto

#haemappasta

#ulos2026

Youtube-kanava!

Johanna Sunikka
Toiminnanjohtaja

johanna.sunikka@luontokoulut.fi

p. 044 5450 254

(yhteistyö, koulutukset, vaikuttaminen, LYKE-verkosto)

Maija Ihantola
Järjestöpäällikkö

maija.ihantola@luontokoulut.fi

p. 041 5368 232

(LYKE-verkosto, UUU ja MAPPA-yhteistyö)

